

STATSMINISTERENS TALE UNDER MIDDAGEN PÅ AKERSHUS SLOTT
TORSDAG 13. JANUAR 1983 I ANLEDNING STATSMINISTER OLOF
PALMES OFFISIELLE BESØK I NORGE

Det er en stor glede for oss alle å kunne hilse Sveriges statsminister med ektefelle hjertelig velkommen til Norge. Det er spesielt hyggelig at du, Olof Palme, ville velge nettopp Norge for ditt første offisielle besøk som ny regjeringssjef. Den norske regjering tillater seg å se dette som en markering av det helt spesielle forhold mellom våre to land, og en understrekning av de mange og slitesterke bånd som knytter våre to nasjoner sammen. Samtidig kan det tjene som en markering av at dette samarbeid mellom så nært beslektede folk skal drives videre fremover upåvirket av politiske ulikheter mellom regjeringene.

Vi har i aften satt hverandre stevne på et sted som kan bringe frem mange minner om de norsk-svenske relasjoner opp igjennom årene. Det var tider da svenske ledere ikke klarte å slippe inn. Men i dag og alltid fremover står portene til Akershus festning og slott åpne for vårt nabofolk, også som et symbol for åpne porter til konstruktivt samarbeid.

Vår felles grense er i nyere tid mer og mer blitt visket ut til fordel for et sinnrikt nett av kontakter og samarbeidsfelter, både offisielt og ikke minst av privat og av uoffisiell karakter. Familiebåndene er tallrike og sterke. Jeg nevner spesielt det nære slektskap mellom våre to kongehus. Jeg har også i tankene de mange bånd som oppstod da nordmenn i krigens skygge fikk søke tilflukt i vårt naboland. Jeg kan kanskje få nevne at jeg selv var blant dem, og ble en nesten for glødende nordisk av det.

Sammenlagt har alle de ulike bånd vevet et mønster av fellesskap og tilknytning, og gjensidig respekt, som vi daglig kan glede oss over. Samtidig har vi kanskje også beholdt en viss evne til å irritere hverandre litt, som vel først og fremst ytterligere understreker hvor like vi egentlig er.

Noen vil kanskje mene at det er et paradoks at forholdet mellom våre to land og folk er nærere nu i dag, enn da våre offisielle forbindelser var mer formalisert. Det var ikke unionen fra forrige århundre, men EFTA-avtalen fra 1960-årene som skapte reell frihandel mellom våre to land. Og det er vel først med de siste tiårs økende informasjon at vi har fått den kunnskap om hverandre som er en forutsetning for gjensidig forståelse.

Våre forbindelser er i dag preget av en høy grad av integrasjon og gjensidig avhengighet. Nasjonale disposisjoner får konsekvenser for den annens situasjon. Samhandelen er meget omfattende; begge land er den annens viktigste handelspartner. Det bør føles som en forpliktelse for begge regjeringer å hindre brå forandringer i vilkårene for denne handelen. Stabilitet i de forholdene som myndighetene styrer med, er en forutsetning for den planlegging som de enkelte bedrifter må foreta.

Vi har tidligere i dag hatt grundige og åpenhjertige samtaler om disse spørsmål. Det ligger i vår situasjon at vi kan tale fritt og åpent til hverandre. Jeg har derfor også funnet det nødvendig å uttrykke bekymring over det betydelige underskudd for Norge i vår samhandel. Bortsett fra oljen stagnerer norsk vareeksport til Sverige, samtidig som den svenske eksport til Norge øker kraftig. Dette er problemer som vil kreve vår felles oppmerksomhet. Det er mitt håp at våre samtaler i dag vil tjene til å gi nye impulser til de videre drøttelsene om et fortsatt økonomisk-industrielt samarbeid på gjensidighetsbasis.

Vårt samarbeid er imidlertid ikke begrenset til bilaterale spørsmål. De fem nordiske land har i etterkrigstiden funnet frem til samarbeidsformer som i internasjonal sammenheng er av ganske enestående karakter. Det finnes neppe noen annen gruppe land i verden som har nådd et slikt fellesskapsnivå som de nordiske. Dette samarbeid vil stadig være i omforming for å møte nye utfordringer. Den norske regjering stiller seg meget positivt til en videre utbygging av det nordiske samarbeid, og har for dette formål også fremmet en rekke konkrete forslag. Disse og andre spørsmål kommer opp på Nordisk Råds sesjon her i Oslo neste måned. Vi går til denne oppgave med en sterk vilje til i handling å utvide samarbeidet på saksfelter av reell og praktisk betydning for enkeltpersoner og næringsliv i nordiske land.

Vårt samarbeid har også gått utenfor det nordiske område. Dagens situasjon, med en alvorlig økonomisk krise og betydelig arbeidsløshet, kaller på nye initiativ og felles bestrebelser for å få fart på verdensøkonomien og derigjennom legge grunnlaget for ny vekst og velstand med tryggere sysselsettingsmuligheter.

Ut fra ulike erfaringer har Norge og Sverige valgt forskjellige sikkerhetspolitiske veier. Men begge lands løsninger inngår i det sikkerhetspolitiske mønster som er vokset frem i Norden. Den nordiske balanse har bidratt til fred og stabilitet både i det nordiske område og i en bredere europeisk sammenheng. En av forutsetningene for at den nordiske balansen har kunnet fungere så utmerket som den har gjort, er at hvert enkelt nordisk land har søkt å ta hensyn til de øvrige nordiske lands sikkerhetsbehov, og samtidig har kunnet regne med at de øvrige tar tilsvarende hensyn. Jeg er overbevist om at våre to land også i fremtiden vil gjøre sitt beste til å bevare den gjensidige troverdighet, tillit og gjensidige respekt som ligger til grunn for den fredstryggende stabilitet som preger nordisk sikkerhetspolitikk.

Jeg slutter som jeg begynte, med å understreke den norske regjerings glede over å få være vertskap for Sveriges statsminister og fru Palme, på deres første offisielle utenlandsbesøk i denne regjeringsperioden. Og denne glede vil jeg gjerne få markere ved å foreslå en skål for Sveriges statsminister og fru Palme, og for det nære og særegne vennskap og fruktbare samarbeid mellom våre to land.